

NVE

Energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 08.09.2025

Vår ref.: 201902932-37 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Oversendelse av klage på NVEs vedtak av 28.05.2025 om konsesjon til fortsatt drift ved Follebu Bruk kraftverk i Gausdal kommune

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har mottatt én klage på konsesjonsvedtaket for fortsatt drift ved Follebu Bruk kraftverk i Gausdal kommune. NVE kan ikke se at det er kommet frem nye eller vesentlige forhold i klagen som gjør at vi vil omgjøre eller oppheve vedtaket. Saken sendes herved til Energidepartementet for endelig behandling, jf. forvaltningsloven § 33.

Bakgrunn

NVE gav konsesjon til fortsatt drift ved Follebu Bruk kraftverk i Gausdal kommune i vedtak av 28. mai 2025. Konsesjonen ble gitt på en rekke vilkår, ref. NVE-201902932-33.

I dette brevet har NVE sammenfattet og kommentert klagen som er blitt fremsatt. Ellers viser vi til notatet «Bakgrunn for vedtak» av 28. mai 2025 ref. NVE 201902932-33, for beskrivelse av saksbehandlingsprosessen, sammenfatning av innkomne merknader og NVEs tidligere vurderinger.

Klager

NVE har mottatt én klage på vedtaket. Følgende klager som har påklaget NVEs vedtak vurderes å ha rettslig klageinteresse i saken:

- Follebu Bruk

Follebu bruk har klaget på vilkårene for konsesjonen.

Sammenfatning av klagen

Follebu Bruk har påklaget NVEs vedtak av 28. mai 2025 i brev til NVE den 13. juni 2025 sendt av Sweco Norge AS. Klagen er todelt.

Den første anførselen dreier seg om vilkåret om at «Minstevannføringen skal måles på terskelens østside eller rett nedstrøms terskelen på samme side». Follebu Bruk skriver at terskelen ikke er tett, og at det vil gå en betydelig mengde vann gjennom terskelen, uavhengig av vannføring. De mener det derfor ikke vil være mulig å måle den reelle vannføringen på østsiden av elva i en kulp

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

nedstrøms terskelen. De foreslår isteden at det benyttes data fra den hydrologiske stasjonen Aulestad, som ligger noen hundre meter oppstrøms Follebu Bruk kraftverk. Minstevannføringskravet kan ifølge Follebu Bruk dokumenteres ved å sammenholde vannføringsdata fra Aulestad og den samtidige effekten i kraftverket omregnet til vannføring. Til slutt skriver de at det eneste andre reelle alternativet er å bygge en tett terskel med spunting i løsmassene.

Follebu Bruk sin andre anførsel dreier seg om konsesjonsvilkåret om at «*opp- og nedvandring skal overvåkes de første tre årene, dernest ved behov og etter pålegg fra Statsforvalteren*». Follebu bruk viser til at overvåking av oppvandrende fisk ved kraftverket i flere år har vært basert på telling i fisketrappa, men at denne metoden ikke har fanget opp all fisk. Noe fisk har alltid benyttet den alternative vandringsveien i elveløpet, spesielt ved høy vannføring. Når fisketrappa nå stenges, mener de muligheten til å følge med på størrelsesfordeling og langsiktige trender vil forsvinne og at tellingene derfor vil ha liten verdi. Videre mener Follebu bruk at en alternativ overvåking via elveløpet er lite hensiktsmessig grunnet høy sedimenttransport og tekniske utfordringer. De skriver at nedvandring av «smolt» og utgytt fisk skjer ved høy vannføring, og at effektiv overvåking derfor krever omfattende tiltak som kamera eller ledesystemer som dekker hele elvetverrsnittet. Avslutningsvis mener de at forutsetningene i konsesjonsvedtaket vil gjøre at kraftverket ikke lenger kan skade nedvandrende fisk, og at overvåking av nedvandring derfor ikke kan pålegges kraftverket.

NVEs vurdering

NVEs myndighet i klagesaken følger av forvaltningsloven § 33. NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til Energidepartementet for endelig avgjørelse. Etter forvaltningsloven § 33 andre ledd skal NVE avvise en klage dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger.

NVE mottok totalt én klage på vedtaket innen klagefristen. Klagen tilfredsstillende vilkårene for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har følgelig forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33.

Follebu Bruk mener det ikke er mulig å måle den faktiske vannføringen på østsiden av elva nedstrøms terskelen, ettersom terskelen ikke er tett. I stedet foreslår de å sammenligne vannføringsdata fra målestasjonen på Aulestad med den samtidige produksjonen i kraftverket, omregnet til vannføring. Det er i prinsippet mulig å lage en dataserie basert på differansen mellom målt vannføring ved Aulestad og driftsvannføringen i kraftverket. NVE mener imidlertid at en slik løsning ikke er tilstrekkelig. Modellen vil introdusere to usikkerhetskilder i datagrunnlaget – én knyttet til målingene ved målestasjonen på Aulestad og én til beregningen av vannføringen i kraftverket. Dette kan gjøre det vanskelig å verifisere at riktig minstevannføring til enhver tid går over terskelen. NVE anser det også som sannsynlig at måledataene fra stasjonen på Aulestad er heftet med betydelig usikkerhet. Ved siste stasjonskontroll ble følgende notert: «*Måleutstyret fungerer ikke tilfredsstillende. Det ble i utgangspunktet målt en forskjell på 26–27 cm mellom skala og instrumentvannstand.*» Videre vil det også bli nødvendig å lage en egen løsning som gjør beregningsgrunnlaget og den faktiske vannføringen tilgjengelig for allmennheten.

NVE mener det ikke har kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre kravet om at minstevannføringen skal måles og slippes på østsiden av terskelen nedstrøms inntaket til

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

kraftverket, eller rett nedstrøms denne. Hvordan Follebu Bruk spesifikt vil innfri funksjonskravet skal synliggjøres i detaljplan for miljø og landskap.

Follebu Bruk har videre klaget på vilkåret om å overvåke opp- og nedvandrende fisk de tre første årene. NVE oppfatter at Follebu Bruk har tolket vilkåret som en videreføring av de tidligere fisketellingene i trappa, og at det derfor forventes overvåking av all opp- og nedvandrende fisk over hele elvas tverrsnitt. Dette er imidlertid ikke intensjonen med vilkåret. Formålet med overvåkingen er å dokumentere at de nye tiltakene fungerer som antatt og i tilstrekkelig grad forbedrer storørretens vandring i Gausa forbi kraftverket. Etter NVEs syn vil det ikke være nødvendig å overvåke all opp- og nedvandrende fisk for å oppfylle dette formålet. Hvordan Follebu Bruk spesifikt vil overvåke at fiskepassasjene fungerer, skal synliggjøres i detaljplan for miljø og landskap.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 28. mai 2025. Klagen oversendes derfor Energidepartementet til endelig avgjørelse i henhold til forvaltningsloven § 33.

Sakens dokumenter gjøres tilgjengelig for Energidepartementet i elektronisk versjon, via innsynsløsningen SeDok.

Med hilsen

Håkon Berg Sundet

fagleder

Håvard Vedeler Nilsen

rådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

Energidepartementet

Kopimottakerliste:

Follebu Bruk AS